

18 . Coțatcu | Comuna: Podgoria | Județ: Buzău | Punct: Cetățuia | Anul: 2009

Anul: 2009

Cod RAN: 48708.01

Perioade: Preistorie

Epoci: Neolitic, Eneolitic, Epoca bronzului timpuriu

Categorii sit: Domestic

Autori: Radian-Romus Andreescu, Laurențiu Grigoraș, Constantin Haită, Katia Moldoveanu, Eugen-Cristian Paveleț, George Trohani

Instituții: Muzeul Național de Istorie a României, Muzeul Județean Buzău, Muzeul Național de Istorie a României, Muzeul Național de Istorie a României, Direcția Județeană pentru Cultură Prahova, Muzeul Național de Istorie a României

Raport

Comuna Podgoria este situată în zona deluroasă din partea de NE a județului Buzău, la cca. 15 km NV de orașul Râmnicu Sărat.

La cca. 2 km NV de marginea satului Coțatcu al comunei Podgoria se află punctul numit de localnici „Cetățuia”. Situl este plasat pe valea pârâului Coțatcu pe un bot de terasă despărțit de restul acesteia prin două văioage adânci. Alunecările de teren au afectat din păcate o mare parte a sitului. În aceste condiții principalul obiectiv al cercetărilor a fost determinarea stratigrafiei prin realizarea unui profil în jumătatea de NE a sitului. Profilul, orientat NV-SE, cu o lungime de 18 m, a fost realizat prin săparea în trepte a marginii sud-estice a tell-ului, cea prăbușită în pârâu.

Campania anului 2009 a avut drept obiective continuarea realizării profilului P1 și cercetarea resturilor locuinței numite provizoriu L8.

Profilul nu a fost încă finalizat deși s-a ajuns la nivelul steril din punct de vedere arheologic. Urmează curățarea întregului profil pentru realizarea de observații microstratigrafice. În stadiul actual au putut fi făcute următoarele observații. Nivelul cultural are o grosime de 3,60-4 m fiind mai gros spre centrul așezării. Au fost identificate cel puțin cinci niveluri de locuire, după cum urmează: primul nivel de locuire (de sus în jos) conține resturile unor locuințe incendiate suprapuse, urmat de un nivel de locuire marcat de urmele unor posibile locuințe neincendiate. Al treilea nivel de locuire corespunde locuinței L8, ce suprapune un alt nivel format din depuneri de culoare cenușiu-albicioasă care pot proveni de la locuințe neincendiate. Ultimul nivel de locuire este semnalat prin apariția disparată a unor aglomerări de fragmente ceramice. Finisarea profilului va duce la o detaliere a elementelor acestor niveluri de locuire.

Cel de-al doilea obiectiv a constat în cercetarea resturilor locuinței numită provizoriu L8, cercetată în 2008 până la nivelul podelei și conservată prin realizarea unei trepte intermediare. Resturile locuinței se întind pe aproximativ 10 m de-a lungul profilului, fiind surprinsă cel mai probabil în diagonală, astfel că dimensiunile sale nu pot fi apreciate cu exactitate.

Pentru o mai bună gestionare a situației, suprafața cercetată a fost împărțită în carouri de 2 x 2 m numerotate de la 1 la 10, fiecare dintre acestea împărțite în carouri mai mici de 1 x 1 m, numerotate 1A, 1B, 1C, 1D etc. S-a păstrat un martor intermediar lat de 0,60 m și perpendicular pe profilul magistral (P1, c.7).

Deși suprafața cercetată este relativ îngustă, au putut fi urmărite interesante detalii legate de tehnici și materiale de construcții. Trebuie menționat, de asemenea, faptul că a fost surprinsă doar o parte a locuinței, resturi din ea continuând în profil. Alte părți ale locuinței aflate spre marginea trepte au fost găsite alunecate în poziție secundară, ca rezultat al alunecărilor de teren ce au afectat situl.

Locuința era una masivă, judecând după grosimea stratului de distrugere ce avea în jur de 0,50 m.

Distrugerea se prezintă în general sub forma unui amestec de pământ cu chirpici ars în mare parte pulverizat și foarte friabil, în care se găsesc, pe anumite porțiuni ale locuinței bucăți de chirpici de dimensiuni mai mari, puternic arse, uneori până la vitrificare.

După înlăturarea distrugerii, au putut fi identificate unele detalii legate de tehnici constructive și amenajări interioare ale locuinței.

În partea de E a locuinței, în C.7, a fost descoperit un perete în elevație, păstrat pe o lungime de cca. 2,60 m și o înălțime de cca. 0,30 m, care se continuă în profil. Grosimea peretelui fățuit pe ambele părți era de 0,10 m. Peretele prezenta două albieri și au fost identificate gropi cu lemn carbonizat ale unor pari cu diametrul de cca. 0,04 m care alcătuiau structura de rezistență a peretelui. Acesta era realizat în tehnica paiantei, fiind identificate amprente și urme carbonizate ale împletiturii de nuiele dintre pari care apoi a fost acoperită cu lut amestecat cu vegetale. Un detaliu mai rar întâlnit este constituit de descoperirea câtorva fragmente de pereți care aveau motive geometrice pictate cu alb-gălbui. Pe unele bucăți se văd urmele unor refaceri ulterioare care au acoperit decorul. Spre marginea suprafeței cercetate peretele prezenta o întrerupere de cca. 1,20 m, probabil un prag.

Podeaua locuinței era realizată din bârne de lemn din care s-au păstrat resturi carbonizate. Bârnelor erau acoperite cu un strat de lut ce păstrează urme de refaceri pe unele porțiuni.

Un alt detaliu constructiv interesant este reprezentat de identificarea în nivelul de distrugere a unor amprente foarte bine conservate de scânduri din lemn cu grosime de până la 0,10 m, acoperite cu lut. Așa cum s-a putut observa și pe profilul locuinței aceste fragmente de chirpici ars formează o linie relativ continuă și prezintă numeroase urme de refaceri. Cel mai probabil provin de la plafonul locuinței.

Ca amenajări interioare, a fost descoperită o vatră, care se continuă în profil, cu dimensiunile păstrate de aproximativ 1,15 m (în lungul profilului) x 0,80 m și cu o înălțime de cca. 0,40 m. Vatra avea două faze de utilizare așezate una peste alta, cu o grosime de 0,01-0,03 m, aflate pe un pat de pietre de 0,05-0,15 m și fragmente ceramice. Aceasta a fost secționată pentru a putea fi urmărit modul de construcție. A fost identificată o structură din șipci din lemn cu dimensiuni de 0,10-0,15 m lățime și 0,02-0,03 m grosime, în interiorul căreia a fost turnată umplutura vetrei. Au fost identificate fragmente de gardină cu urme de pictură. Au fost surprinse patru gropi de pari, două care perforază vatra și două care străpung podeaua în apropierea vetrei și care ar putea face parte din structura de rezistență a unei locuințe aflată deasupra L8.

În imediata apropiere a vetrei a fost descoperit, lângă profilul magistral, un vas de dimensiuni mari, cu diametrul gurii de 40 cm. În această zonă, limita locuinței nu este foarte clară, urme ale distrugerii locuinței mergând până în dreptul c.4.

Alte vase, întregi sau întregibile, împreună cu părți din locuință au fost surprinse alunecate pe pantă. Locuința a fost demontată complet fără a se putea identifica cu certitudine limita vestică a acesteia. Cercetarea locuinței a condus la înregistrarea unor importante detalii de construcție.

În marginea de NV a așezării (c.1), lângă profilul magistral, a fost descoperit la -3,11 m, în nivel Starčevo-Criș, un schelet uman. Nu a putut fi identificată o eventuală groapă de mormânt. Corpul a fost depus în poziție chircită, fiind orientat N - S. Nu a fost descoperit inventar arheologic asociat acestei depunerii funerare.

Materialul arheologic este deosebit de bogat și interesant în special cel descoperit în locuința L8. Materialul ceramic aflat în curs de restaurare și analizare va aduce informații prețioase despre evoluția și contextul cultural în care se plasează așezarea de la Coțatcu.

În ceea ce privește încadrarea cronologică a așezării primele trei niveluri aparțin așa-numitului aspect cultural Stoicani-Aldeni. Aceeași încadrare cronologică pare a fi valabilă și pentru al patrulea nivel, materialul de aici este însă destul de puțin. O descoperire interesantă o constituie atribuirea cronologică a celui de-al cincilea nivel de locuire. Acesta aparține unei faze târzii a culturii Starčevo-Criș (probabil IV), materialul recuperat fiind destul de puțin dar specific acestei civilizații, respectiv funduri inelare sau profilate, fragmente ceramice cu angobă roșie. Un singur fragment este pictat cu alb pe fond roșu. Descoperirea este importantă deoarece pentru prima oară în sudul României la baza unei așezări de tip tell se

descoperă materiale de tip Starčevo-Criș.

Cercetarea arheologică de la Coțatcu este inclusă în proiectul Interferențe culturale în nord-estul Munteniei în epoca neo-eneolitică, rod al colaborării dintre MNIR și MJ Buzău. Proiectul face parte din programul de cercetare a neo-eneoliticului din sudul României, Începuturile civilizației europene. Neo-eneoliticul la Dunărea de Jos.

Desfășurarea ulterioară a proiectului va avea ca obiective principale finisarea profilului pentru realizarea de observații microstratigrafice și deschiderea unor suprafețe în partea de N a așezării.

Informații suplimentare online

[Raportul 4299 din cronica.cimec.ro](http://cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://mapserver.cimec.ro)
